

НАРЕДБА № 4 ОТ 14 ОКТОМВРИ 2002 Г. ЗА ЗАЩИТА НА РАБОТЕЩИТЕ ОТ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ЕКСПОЗИЦИЯ НА БИОЛОГИЧНИ АГЕНТИ ПРИ РАБОТА

В сила от 10.02.2003 г.

Издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.105 от 8 Ноември 2002г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 24 Ноември 2020г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определят минималните изисквания за защита на работещите от съществуващи или потенциални рискове за здравето и безопасността при експозиция на биологични агенти на работното място.

Чл. 2. Наредбата се прилага във всички предприятия, места и дейности по чл. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, когато работещите са или могат да бъдат експонирани на биологични агенти в резултат на работата им.

Чл. 3. (1) Биологичните агенти се класифицират в четири рискови групи в зависимост от нивото на риск от инфекция:

1. група 1 - биологични агенти, които вероятно няма да причинят заболяване у хората;

2. група 2 - биологични агенти, които могат да причинят заболяване у хората и да представляват опасност за работещите, но не е вероятно да се разпространят в обществото и обикновено има ефективна профилактика или средства за лечение;

3. група 3 - биологични агенти, които могат да причинят тежко заболяване у хората и да представляват сериозна опасност за работещите, възможен е риск за разпространяване на заболяването в обществото, но обикновено има ефективна профилактика или средства за лечение;

4. група 4 - биологични агенти, които причиняват тежки заболявания у хората и представляват сериозна опасност за работещите, съществува висок риск за разпространяване на заболяването в обществото и обикновено няма ефективна профилактика или средства за лечение.

(2) Класифицираните биологични агенти са посочени в приложение № 1.

(3) В случаите, когато биологичният агент, който трябва да бъде оценяван, не е включен в приложение № 1 и не може да бъде класифициран точно в една от посочените в него групи, той се класифицира в съответствие с ал. 1, като се определя по-високата рискова група сред алтернативите.

Чл. 4. (1) Рискът се оценява съгласно Наредба № 5 от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска (ДВ, бр. 47 от 1999 г.).

(2) При оценката на риска задължително се определят видът, степента и продължителността на експозицията на работещите с биологични агенти.

(3) При дейности, които са свързани с експозиция на различни групи биологични агенти, рискът се оценява на базата на опасността от всички налични биологични агенти.

(4) Оценката периодично се преразглежда и при всеки случай на промяна на условията, които влияят на експозицията на работещите на биологични агенти.

(5) Работодателят предприема необходимите мерки за отстраняване или намаляване на рисковете в зависимост от резултатите от оценката на риска.

(6) Работодателят е длъжен при поискване да предоставя на контролните органи използваната информация за извършване на оценката на риска.

Чл. 5. Оценката на риска се извършва въз основа на наличната информация, която включва:

1. класификация на биологичните агенти, които са или могат да бъдат опасност за човешкото здраве, съгласно чл. 3;

2. информация за заболяванията, които могат да се проявят в работещите вследствие на работата им;

3. възможни алергични реакции и/или токсични въздействия като резултат от работата на работещите;

4. данни за заболявания, които са установени при работещи и са пряко свързани с тяхната работа;

5. нормативни актове за контрол на биологичните агенти с цел опазване здравето на работещите, когато те са или могат да бъдат експонирани на биологични агенти вследствие на работата им;

6. всяка друга информация, полезна за оценяване на риска.

Чл. 6. (1) При работа с биологични агенти от първа група, включително живи атенюирани ваксини, както и в случаите, в които резултатите от оценката по чл. 4 покажат, че експозицията и/или възможната експозиция е на биологичен агент от първа група и не е установен здравен риск за работещите, се спазват принципите на производствената безопасност и хигиена.

(2) В случаите, в които резултатите от оценката на риска показват, че дейностите в приложение № 2 не са пряко свързани с биологични агенти, но има възможност за експониране на работещите, се прилагат разпоредбите на чл. 7, 9, 12, 13, 14, 15, 16.

Раздел II.

Задължения на работодателите

Чл. 7. Всеки работодател е длъжен да избягва употребата на опасни биологични агенти чрез заместването им с биологични агенти, които не са опасни или са по-малко опасни, когато характерът на извършваната работа позволява това.

Чл. 8. (1) В случаите, в които резултатите от оценяването на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, работодателят е задължен да предотврати експонирането им на биологични агенти.

(2) Когато предотвратяване е технически невъзможно, работодателят намалява риска от експониране чрез:

1. ограничаване броя на работещите, които са или могат да бъдат експонирани;

2. организиране на работните процеси и предприемане на технически мерки така, че да се избегне или сведе до минимум контаминирането на работното място с биологични агенти;

3. осигуряване на колективни средства за защита и/или лични предпазни средства;

4. хигиенни мерки с цел опазване или намаляване възможността за случайно пренасяне или контаминиране на работното място с биологичен агент;

5. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) употреба на знак за биоопасност съгласно Наредба № РД-07/8 от 2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа (ДВ, бр. 3 от 2009 г.) и други подходящи предупредителни знаци;

6. съставяне на план за действие при аварии, свързани с биологични агенти, който включва и план за спешни действия за опазване на работещите от експозиция на биологични агенти от група 3 или 4 при аварии и технически инциденти;

7. изследване (където е необходимо и технически възможно) за наличието на използваните биологични агенти, извън определените за тях места;

8. осигуряване на средства за безопасно събиране, съхранение и унищожаване на отпадъци, когато е необходимо и след съответна обработка, както и употреба на обезопасени и обозначени контейнери;

9. мероприятия за безопасно боравене и пренасяне на биологични агенти на работното място.

Чл. 9. (1) Когато резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, при поискване от контролните органи работодателят предоставя информация за:

1. резултатите от оценката;

2. дейностите, при които работещите са или могат да бъдат изложени на биологични агенти;

3. броя на експонираните работещи;

4. името и квалификацията на органа за безопасност и здраве при работа;

5. взетите предпазни и защитни мерки, включително работни процедури и методи;

6. плана за спешни действия по чл. 8, ал. 2, т. 6.

(2) Работодателят е длъжен при поискване да представи и на работещите и/или техните представители информацията по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) Работодателят незабавно информира съответната дирекция "Инспекция по труда" и регионалната здравна инспекция за всякаква злополука или инцидент, който може да доведе до контаминирането с биологичен агент и може да причини тежка инфекция у хората и/или заболяване.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) В случаите, когато предприятието прекратява дейността си, списъкът по чл. 13 трябва да се съхранява в Националния осигурителен институт, а здравното досие по чл. 19 се съхранява съгласно изискванията на Наредба № 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина (ДВ, бр. 14 от 2008 г.).

Чл. 10. (1) При дейности с биологични агенти, при които съществува риск за здравето и безопасността на работещите, работодателят:

1. осигурява на работещите необходимото предпазно и специално облекло;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) осигурява на работещите подходящи средства за измиване и тоалет, включително и средства за измиване на очите и/или биоциди от главна група 1, продуктови тип 1, разрешени по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси или в съответствие с Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ, L 167 от 27.06.2012 г.);

3. осигурява правилното съхраняване на предвиденото за целта място на всички необходими предпазни средства, проверката и почистването им, при възможност преди и след всяка употреба, както и поправянето или подмяната им при дефект и преди по-нататъшна употреба;

4. специфицира процедурите за вземане, боравене и изследване на проби от човешки или животински произход;

5. въвежда забрана за работещите за консумиране на храни и напитки в работните зони, където съществува риск от контаминиране с биологични агенти.

(2) Личните предпазни средства, включително и работното облекло, за които се предполага, че са контаминирани с биологични агенти, се отделят при напускане на работната зона и се съхраняват отделно от другите облекла. Работодателят осигурява тяхното обеззаразяване, почистване или унищожаването им при необходимост.

(3) Средствата за прилагане на мерките в предходните алинеи са за сметка на работодателите.

Чл. 11. (1) Работодателят осигурява на работещите и/или техните представители подходящо обучение и инструктаж относно:

1. потенциалните рискове за здравето;
2. мерките, които трябва да се предприемат за предотвратяване на експозицията;
3. хигиенните изисквания към работните места и работното оборудване;
4. носенето и използването на предпазни средства и облекло;
5. мерките, които трябва да се предприемат от работещите за предпазване от инциденти;
6. мерките, които трябва да се предприемат от работещите в случаи на инциденти.

(2) Обучението и инструктажът по ал. 1:

1. се извършват при започване на работа, включваща контакт с биологични агенти;
2. се съобразяват с новите или променящите се рискове;
3. периодично се повтарят при необходимост.

Чл. 12. (1) Работодателят осигурява на работното място писмени инструкции и указания относно процедурата, която се следва в случай на:

1. сериозна авария или инцидент при работа с биологичен агент;
2. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) работа с биологичен агент от група 3 и 4.

(2) Работещите са длъжни незабавно да уведомят органа за безопасност и здраве при работа за всяка авария или инцидент, свързани с работа с биологичен агент.

(3) Работодателят незабавно информира работещите и/или техните представители за всяка авария или инцидент, които могат да възникнат вследствие на контаминиране с биологичен агент, който може да причини тежка инфекция за хората и/или заболяване.

(4) При сериозна авария или инцидент работодателят възможно най-бързо информира работещите и/или техните представители за причините, за взетите мерки или за мерките, които трябва да се вземат за справяне със ситуацията.

Чл. 13. (1) Работодателите изготвят списък на работещите, експонирани на биологични агенти от група 3 и /или група 4, в който се посочва видът на извършваната работа, а когато е възможно и конкретният биологичен агент, на който те са експонирани, както и данни за експозициите, аварията и инцидентите.

(2) Работодателят при всяка промяна на обстоятелствата актуализира списъка по ал. 1.

(3) Списъкът по ал. 1 и всички актуализирани списъци по ал. 2 се съхраняват:

1. десет години след края на експозицията;

2. четиридесет години при експозиции с биологични агенти, които:

а) причиняват персистиращи или латентни инфекции;

б) могат да се диагностицират след дълъг период, едва когато заболяването се прояви;

в) имат особено дълги инкубационни периоди, преди да се развие заболяването;

г) причиняват заболявания, които могат да рецидивират след дълъг период независимо от лечението, или

д) могат да имат тежки, дълготрайни последствия.

(4) Работодателят осигурява постоянен достъп до списъците по ал. 1 и 2 на лекаря от службата по трудова медицина, на контролните органи и на органите за безопасност и здраве при работа.

(5) Работодателят при поискване от работещите и/или техните представители им предоставя обобщени данни, изготвени въз основа на информацията, включена в списъците по ал. 1 и 2.

(6) Всеки работещ има право на достъп до отнасящата се за него информация, посочена в списъците по ал. 1 и 2.

Чл. 14. Работодателят решава в сътрудничество и след консултация с работещите и/или техните представители всички въпроси, свързани със защитата на работещите от съществуващи или потенциални рискове за здравето и безопасността им при експозиция на биологични агенти на работното място.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) Работодателят в срок до 30 дни преди започване на работа за първи път с биологични агенти от групи 2, 3 и 4, както и в същия срок преди употреба за първи път на всеки последващ биологичен агент от групи 3 и 4 (в случай че той сам временно класифицира този биологичен агент) обявява пред съответната дирекция "Инспекция по труда" и регионалната здравна инспекция намерението си да извършва такава дейност.

(2) При лабораториите, осигуряващи диагностично обслужване във връзка с биологичните агенти от група 4, работодателят обявява само намерението си да извършва такава дейност.

(3) Повторно обявяване на извършваната дейност се извършва в случаите, когато има съществени промени на процесите и/или процедурите, които могат да окажат влияние върху здравето или безопасността при работа.

(4) Обявяването на дейността включва:

1. седалището и адреса на управление на предприятието и/или заведението;

2. името и квалификацията на лицето, отговорно за безопасността и здравето;

3. резултатите от оценката на риска;
4. вида на биологичния агент;
5. планираните мерки за защита и профилактика.

Раздел III.

Медицинско наблюдение

Чл. 16. (1) Работодателят осигурява медицинско наблюдение на работещите, за които е налице риск за здравето или безопасността, установени от оценката на риска. Медицинското наблюдение се извършва:

1. преди експозицията;
2. веднъж годишно.

(2) В зависимост от резултатите за здравното състояние на работещите лекарят от службата по трудова медицина може да предложи на работодателя намаляване на срока по ал. 1, т. 2.

(3) Медицинското наблюдение се организира така, че да дава възможност за прилагане на конкретни мерки.

(4) Наблюдението по чл. 16, ал. 1 се извършва при спазване на изискванията, посочени в приложение № 3.

Чл. 17. (1) Работещите, за които се изискват специални предпазни мерки, се определят при оценката на риска.

(2) Когато при оценката на риска се установи, че има риск за здравето и безопасността на работещите, които нямат изграден имунитет към биологичния агент и за които съществуват ефективни ваксини, работодателят е длъжен да им предложи подходяща ваксинация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) Ваксинацията се извършва съгласно изискванията на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България (ДВ, бр. 45 от 2005 г.).

(4) Лицата, извършващи медицинското наблюдение, запознават работещите с положителните и отрицателните последици както от ваксиниране, така и от неваксиниране.

(5) Ваксините, които не се заплащат от републиканския бюджет, както и тяхното прилагане са за сметка на работодателя.

(6) Ваксинацията се отразява в имунизационния паспорт на лицето. Копие от него се предоставя на работодателя и на съответната служба по трудова медицина. Данните се предоставят при поискване на контролните органи.

Чл. 18. (1) Когато се установи, че работещ е инфектиран или заболял в резултат от експозиция на биологичен агент, подходящо медицинско наблюдение се осигурява и на останалите работещи, изложени на подобна експозиция.

(2) В случаите по ал. 1 се прави повторна оценка на риска.

Чл. 19. (1) В случаите, в които се извършва медицинско наблюдение, здравното досие се съхранява най-малко 10 години след края на експозицията.

(2) Здравното досие се съхранява 40 години след последната известна експозиция при работа с биологични агенти, посочени в чл. 13, ал. 3, т. 2.

(3) Лекарят от службата по трудова медицина разработва и предлага на работодателя съответните предпазни и защитни мерки, които да се предприемат спрямо отделния работещ.

(4) Работещите имат право да получат информация и съвети за медицинското наблюдение, което може да се извършва след края на експозицията.

(5) На работещите се осигурява достъп до резултатите от медицинското наблюдение, отнасящи се за тях.

(6) Работещите или работодателят могат да поискат обсъждане с лекаря от службата по трудова медицина на резултатите от предприетите предпазни и защитни мерки във връзка с медицинското наблюдение.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) Всеки случай на заболявания или смърт, които произтичат от експозиция на биологични агенти по време на работа, се съобщава съгласно Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести (ДВ, бр. 65 от 2008 г.).

Раздел IV.

Здравни, лечебни и ветеринарномедицински заведения

Чл. 20. При оценката на риска в здравни, лечебни и ветеринарномедицински заведения, с изключение на диагностичните лаборатории, се вземат предвид:

1. възможността за наличие на биологични агенти, които са или могат да бъдат в организма на пациенти (хора и животни), както и в проби или материали, взети от тях;

2. опасността от биологичните агенти, които са или могат да бъдат в организма на пациенти (хора и животни), както и в проби или материали, взети от тях;

3. рисковете в резултат на естеството на работата.

Чл. 21. За защита здравето и безопасността на работещите в заведенията по чл. 20 се прилагат подходящи мерки, в т. ч. и:

1. специфициране на процедури за съответно обеззаразяване и дезинфекция;

2. въвеждане на процедури, позволяващи обработването на отпадъците и отстраняването им без риск.

Чл. 22. С цел минимизиране на риска от инфекция в изолаторите за пациенти (хора и животни), които са или могат да бъдат заразени с биологични агенти от група 3 или група 4, се подбират и прилагат защитни мерки от посочените в приложение № 4, колона А.

Раздел V.

Специални мерки за производствени процеси, лаборатории и помещения за животни

Чл. 23. (1) В лабораториите, в т. ч. диагностичните, както и в помещенията за лабораторни животни, които експериментално са заразени с биологични агенти от групи 2, 3 и 4 или които са или могат да бъдат носители на такива агенти, както и при дейности, включващи боравене с биологични агенти от групи 2, 3 и 4 за изследователски, експериментални, учебни или диагностични цели, защитните мерки се определят съгласно приложение № 4 с цел минимизиране на риска.

(2) Мерките по ал. 1 се определят в съответствие с оценката на риска и след установяване на изискваното ниво на защита за биологичните агенти в зависимост от степента на опасност.

(3) Дейностите, включващи боравене с биологични агенти, се осъществяват:

1. само в работни области, които отговарят най-малко на ниво на защита 2 за биологичен агент от група 2;
2. само в работни области, които отговарят най-малко на ниво на защита 3 за биологичен агент от група 3;
3. само в работни области, които отговарят най-малко на ниво на защита 4 за биологичен агент от група 4.

(4) При дейности, включващи боравене с материали, за които съществува възможност от наличие на биологични агенти, които могат да причиняват заболявания у хората, както и при дейности на култивиране или концентрация на биологичните агенти се осигурява ниво на защита най-малко 2. В съответствие с оценката на риска могат да се определят нива на защита 3 или 4.

Чл. 24. (1) При производствени процеси, при които се използват биологични агенти от групи 2, 3 или 4, се прилагат мерките за защита, регламентирани в чл. 23, ал. 2 и 3 на основа практическите мерки и съответните процедури, посочени в приложение № 5.

(2) В съответствие с оценката на риска във връзка с използването на биологични агенти от групи 2, 3 и 4 министърът на здравеопазването има право да определя и други подходящи мерки, които се прилагат при производствена употреба на тези агенти.

Чл. 25. Всички дейности, обхванати от този раздел, при които не е направена окончателна оценка на риска за биологичен агент, за който се смята, че предвидената употреба може да представлява сериозен здравен риск за работещите, могат да се осъществяват само на работни места, където нивото на защита отговаря най-малко на ниво 3.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "биологични агенти" са микроорганизми, вкл. онези, които са генетично модифицирани, клетъчни култури и човешки ендопаразити, които могат да провокират инфекция, алергия или токсичност;
2. "микроорганизъм" е микробиологична единица, клетъчна или неклетъчна, способна да се размножава или да пренася генетичен материал;
3. "клетъчна култура" е *in vitro* растеж на клетките, произлизащи от многоклетъчни организми;
4. "експозиция" е излагане на човешки организъм на въздействието на физични фактори, химични вещества или биологични агенти;
5. "контаминиране" е попадане на биологични агенти и/или продуктите им извън предвиденото за тях място;
6. "работодател" е понятието, определено в § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, както и всеки, който възлага работа и носи цялата отговорност за предприятието, кооперацията или организацията;
7. "органи за безопасност и здраве при работа" е длъжностно лице или специализирана служба в предприятието за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.) С тази наредба се въвеждат разпоредбите на:

1. Директива 2000/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно защита на работниците от рисковете, свързани с експозицията на биологични агенти при работа (ОВ L 262, 17.10.2000 г., специално българско издание: глава 05 том 005);

2. Директива (ЕС) 2019/1833 на Комисията от 24 октомври 2019 г. за изменение на приложения I, III, V и VI към Директива 2000/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета във връзка с адаптации от чисто техническо естество (ОВ L 279, 31.10.2019 г.);

3. Директива (ЕС) 2020/739 на Комисията от 3 юни 2020 г. за изменение на приложение III към Директива 2000/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета във връзка с включването на SARS-CoV-2 в списъка на биологичните агенти, за които е известно, че заразяват хората, и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1833 на Комисията (ОВ L 175, 4.06.2020 г.)

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 276, ал. 1 от Кодекса на труда.

§ 3. Указания по прилагане на наредбата дават Министерството на здравеопазването и Министерството на труда и социалната политика.

§ 4. Наредбата влиза в сила 3 месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 5. Предприятията, работните места и работното оборудване, въведени в експлоатация преди влизането в сила на тази наредба, се привеждат в съответствие с изискванията на приложения № 4 и 5 не по-късно от 3 години от датата на влизането в сила на наредбата.

Заключителни разпоредби **КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 2002** **Г. ЗА ЗАЩИТА НА РАБОТЕЩИТЕ ОТ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С** **ЕКСПОЗИЦИЯ НА БИОЛОГИЧНИ АГЕНТИ ПРИ РАБОТА** **Заключителни разпоредби**

(ОБН. - ДВ, БР. 100 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 24.11.2020 Г.)

§ 13. Наредбата влиза в сила от 24 ноември 2020 г.
Приложение № 1 към чл. 3, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.)

Класификация на биологичните агенти

I. Общи положения при класификацията на биологичните агенти

1. В приложените списъци са класифицирани само биологичните агенти, за които е известно, че причиняват инфекциозни заболявания, засягащи човека.

При необходимост към агентите се добавя знак за наличие на токсичен и алергичен риск.

Генетично изменените микроорганизми не са взети предвид при изготвяне на настоящия списък на класифицирани биологични агенти. Не са взети предвид и агентите с патогенно действие върху животните и растенията.

2. Класификацията на биологичните агенти се основава на въздействието на тези агенти върху здрави работещи лица.

Не е взето предвид конкретното въздействие върху лица, чиято предразположеност може да бъде засегната поради една или друга причина, като например предишно заболяване, лекарствен продукт, отслабена имунна система, бременност или кърмене.

Оценката на риска, която се изисква съгласно чл. 4, би трябвало също да обхване допълнителния риск, на който са изложени съответните категории работници.

При някои промишлени процеси, лабораторни дейности или дейности в помещения за животни, които водят или могат да доведат до експонирането на работниците на биологични агенти от група 3 или 4, въведените мерки за техническо предотвратяване на риска трябва да отговарят на разпоредбите на чл. 23, 24 и 25.

3. Биологичните агенти, които не са класирани в групи 2 - 4 от списъка, не се класифицират автоматично в група 1.

За родове, при които повече от един вид е известен като патогенен за човека, списъкът съдържа тези видове, за които е известно, че са най-често отговорни за болести, заедно с по-общо позоваване на факта, че други видове от същия род могат да окажат въздействие върху здравето.

Когато цял род е включен в класификацията на биологичните агенти, от това следва, че определените като непатогенни видове и щамове са изключени от класификацията.

4. Когато един щам е атenuиран или е загубил гени, известни с вирулентното си действие, мерките, изисквани от класификацията на неговите родителски щамове, не се прилагат задължително и за този щам. За него се извършва оценка на потенциалния риск, който създава. Например когато такъв щам може да се използва като продукт или част от продукта за профилактични или терапевтични цели.

5. Номенклатурата на агентите в настоящия списък отразява и прилага последните международни споразумения в областта на таксономията и номенклатурата на агентите, действащи в момента на нейното изготвяне.

6. Списъкът на класифицираните биологични агенти отразява научните достижения към момента на неговото изготвяне.

Той се актуализира незабавно при всяка настъпила промяна в тази област.

7. Всички вируси, които са били вече изолирани у човека и които не са били оценени и класифицирани в настоящото приложение, следва да бъдат класифицирани най-малко в група 2, освен ако няма доказателство, че те не могат да причинят заболяване у човека.

8. Някои биологични агенти, класифицирани в група 3, които са посочени в приложения списък с две звездички (**), могат да представляват ограничен риск от заразяване за работниците, тъй като те обикновено не са заразни по въздушен път.

По отношение на такива агенти се оценяват защитните мерки на изолация, които да се прилагат, като се отчитат естеството на конкретните дейности и количеството на съответния агент, за да се определи дали при определени обстоятелства някои от тези мерки могат да не се изискват.

9. Изискванията за изолация, произтичащи от класификацията на паразитите, се прилагат единствено за тези стадии от развитието на паразита, които са способни да причинят инфекция у човека на работното място.

10. Списъкът съдържа отделни указания, когато биологичните агенти са в състояние да причинят алергични или токсични реакции, когато съществува ефикасна ваксина или когато е уместно списък на експонираните работници да бъде съхраняван в продължение на повече от десет години.

Тези указания са систематизирани под формата на следните забележки:

"А" - Възможни алергични ефекти;

"Д" - Списък на работниците, експонирани на биологичен агент, който трябва да се съхранява повече от десет години след приключване на последната известна експозиция;

"Т" - Производство на токсини;

"В" - Наличие на ефикасна и регистрирана в рамките на Европейския съюз ваксина.

Профилактичните имунизации следва да се осъществяват по реда на чл. 17.

II. Бактерии и сродни организми

По отношение на биологичните агенти, включени в списъка по-долу, вписването за целия род с добавянето на забележката "spp." препраща към другите видове, принадлежащи към този род, които не са изрично включени в списъка, но които са известни с патогенното си действие върху човека.

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Actinomadura madurae</i>	2	
<i>Actinomadura pelletieri</i>	2	
<i>Actinomyces gerencseriae</i>	2	
<i>Actinomyces israelii</i>	2	
<i>Actinomyces</i> spp.	2	
<i>Aggregatibacter actinomycetemcomitans</i> (<i>Actinobacillus actinomycetemcomitans</i>)	2	
<i>Anaplasma</i> spp.	2	
<i>Arcanobacterium haemolyticum</i> (<i>Corynebacterium haemolyticum</i>)	2	
<i>Arcobacter butzleri</i>	2	
<i>Bacillus anthracis</i>	3	T
<i>Bacteroides fragilis</i>	2	
<i>Bacteroides</i> spp.	2	
<i>Bartonella bacilliformis</i>	2	
<i>Bartonella quintana</i> (<i>Rochalimaea quintana</i>)	2	
<i>Bartonella</i> (<i>Rochalimaea</i>) spp.	2	
<i>Bordetella bronchiseptica</i>	2	
<i>Bordetella parapertussis</i>	2	
<i>Bordetella pertussis</i>	2	T, B

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Bordetella</i> spp.	2	
<i>Borrelia burgdorferi</i>	2	
<i>Borrelia duttonii</i>	2	
<i>Borrelia recurrentis</i>	2	
<i>Borrelia</i> spp.	2	
<i>Brachyspira</i> spp.	2	
<i>Brucella abortus</i>	3	
<i>Brucella canis</i>	3	
<i>Brucella inopinata</i>	3	
<i>Brucella melitensis</i>	3	
<i>Brucella suis</i>	3	
<i>Burkholderia cepacia</i>	2	
<i>Burkholderia mallei</i> (<i>Pseudomonas mallei</i>)	3	
<i>Burkholderia pseudomallei</i> (<i>Pseudomonas pseudomallei</i>)	3	Д
<i>Campylobacter fetus</i> subsp. <i>fetus</i>	2	
<i>Campylobacter fetus</i> subsp. <i>venerealis</i>	2	
<i>Campylobacter jejuni</i> subsp. <i>doylei</i>	2	
<i>Campylobacter jejuni</i> subsp. <i>jejuni</i>	2	
<i>Campylobacter</i> spp.	2	
<i>Cardiobacterium hominis</i>	2	
<i>Cardiobacterium valvarum</i>	2	
<i>Chlamydia abortus</i> (<i>Chlamydophila abortus</i>)	2	
<i>Chlamydia caviae</i> (<i>Chlamydophila caviae</i>)	2	
<i>Chlamydia felis</i> (<i>Chlamydophila felis</i>)	2	
<i>Chlamydia pneumoniae</i> (<i>Chlamydophila pneumoniae</i>)	2	
<i>Chlamydia psittaci</i> (<i>Chlamydophila psittaci</i>) (avian strains)	3	
<i>Chlamydia psittaci</i> (<i>Chlamydophila psittaci</i>) (other strains)	2	
<i>Chlamydia trachomatis</i> (<i>Chlamydophila trachomatis</i>)	2	
<i>Clostridium botulinum</i>	2	T
<i>Clostridium difficile</i>	2	T
<i>Clostridium perfringens</i>	2	T
<i>Clostridium tetani</i>	2	T, B
<i>Clostridium</i> spp.	2	
<i>Corynebacterium diphtheriae</i>	2	T, B

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Corynebacterium minutissimum</i>	2	
<i>Corynebacterium pseudotuberculosis</i>	2	T
<i>Corynebacterium ulcerans</i>	2	T
<i>Corynebacterium</i> spp.	2	
<i>Coxiella burnetii</i>	3	
<i>Edwardsiella tarda</i>	2	
<i>Ehrlichia</i> spp.	2	
<i>Eikenella corrodens</i>	2	
<i>Elizabethkingia meningoseptica</i> (<i>Flavobacterium meningosepticum</i>)	2	
<i>Enterobacter aerogenes</i> (<i>Klebsiella mobilis</i>)	2	
<i>Enterobacter cloacae</i> subsp. <i>cloacae</i> (<i>Enterobacter cloacae</i>)	2	
<i>Enterobacter</i> spp.	2	
<i>Enterococcus</i> spp.	2	
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	2	
<i>Escherichia coli</i> (with the exception of non-pathogenic strains)	2	
<i>Escherichia coli</i> , verocytotoxigenic strains (e.g. O157:H7 or O103)	3 (*)	T
<i>Fluoribacter bozemanai</i> (<i>Legionella</i>)	2	
<i>Francisella hispaniensis</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>holarctica</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>mediasiatica</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>novicida</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>tularensis</i>	3	
<i>Fusobacterium necrophorum</i> subsp. <i>funduliforme</i>	2	
<i>Fusobacterium necrophorum</i> subsp. <i>necrophorum</i>	2	
<i>Gardnerella vaginalis</i>	2	
<i>Haemophilus ducreyi</i>	2	
<i>Haemophilus influenzae</i>	2	B
<i>Haemophilus</i> spp.	2	
<i>Helicobacter pylori</i>	2	
<i>Helicobacter</i> spp.	2	
<i>Klebsiella oxytoca</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>ozaenae</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>pneumoniae</i>	2	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>rhinoscleromatis</i>	2	
<i>Klebsiella</i> spp.	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>fraseri</i>	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>pascullei</i>	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>pneumophila</i>	2	
<i>Legionella</i> spp.	2	
<i>Leptospira interrogans</i> (all serovars)	2	
<i>Leptospira interrogans</i> spp.	2	
<i>Listeria monocytogenes</i>	2	
<i>Listeria ivanovii</i> subsp. <i>ivanovii</i>	2	
<i>Listeria invanovii</i> subsp. <i>londoniensis</i>	2	
<i>Morganella morganii</i> subsp. <i>morganii</i> (<i>Proteus morganii</i>)	2	
<i>Morganella morganii</i> subsp. <i>sibonii</i>	2	
<i>Mycobacterium abscessus</i> subsp. <i>abscessus</i>	2	
<i>Mycobacterium africanum</i>	3	B
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>avium</i> (<i>Mycobacterium avium</i>)	2	
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>paratuberculosis</i> (<i>Mycobacterium paratuberculosis</i>)	2	
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>silvaticum</i>	2	
<i>Mycobacterium bovis</i>	3	B
<i>Mycobacterium caprae</i> (<i>Mycobacterium tuberculosis</i> subsp. <i>caprae</i>)	3	
<i>Mycobacterium chelonae</i>	2	
<i>Mycobacterium chimaera</i>	2	
<i>Mycobacterium fortuitum</i>	2	
<i>Mycobacterium intracellulare</i>	2	
<i>Mycobacterium kansasii</i>	2	
<i>Mycobacterium leprae</i>	3	
<i>Mycobacterium malmoeense</i>	2	
<i>Mycobacterium marinum</i>	2	
<i>Mycobacterium microti</i>	3 (*)	
<i>Mycobacterium pinnipedii</i>	3	
<i>Mycobacterium scrofulaceum</i>	2	
<i>Mycobacterium simiae</i>	2	
<i>Mycobacterium szulgai</i>	2	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Mycobacterium tuberculosis</i>	3	B
<i>Mycobacterium ulcerans</i>	3 (*)	
<i>Mycobacterium xenopi</i>	2	
<i>Mycoplasma hominis</i>	2	
<i>Mycoplasma pneumoniae</i>	2	
<i>Mycoplasma</i> spp.	2	
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	2	
<i>Neisseria meningitidis</i>	2	B
<i>Neorickettsia sennetsu</i> (<i>Rickettsia sennetsu</i> , <i>Ehrlichia sennetsu</i>)	2	
<i>Nocardia asteroides</i>	2	
<i>Nocardia brasiliensis</i>	2	
<i>Nocardia farcinica</i>	2	
<i>Nocardia nova</i>	2	
<i>Nocardia otitidiscaviarum</i>	2	
<i>Nocardia</i> spp.	2	
<i>Orientia tsutsugamushi</i> (<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>)	3	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>gallicida</i> (<i>Pasteurella gallicida</i>)	2	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>multocida</i>	2	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>septica</i>	2	
<i>Pasteurella</i> spp.	2	
<i>Peptostreptococcus anaerobius</i>	2	
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	2	
<i>Porphyromonas</i> spp.	2	
<i>Prevotella</i> spp.	2	
<i>Proteus mirabilis</i>	2	
<i>Proteus penneri</i>	2	
<i>Proteus vulgaris</i>	2	
<i>Providencia alcalifaciens</i> (<i>Proteus inconstans</i>)	2	
<i>Providencia rettgeri</i> (<i>Proteus rettgeri</i>)	2	
<i>Providencia</i> spp.	2	
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2	T
<i>Rhodococcus hoagii</i> (<i>Corynebacterium equii</i>)	2	
<i>Rickettsia africae</i>	3	
<i>Rickettsia akari</i>	3 (*)	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Rickettsia australis</i>	3	
<i>Rickettsia canadensis</i>	2	
<i>Rickettsia conorii</i>	3	
<i>Rickettsia heilongjiangensis</i>	3 (*)	
<i>Rickettsia japonica</i>	3	
<i>Rickettsia montanensis</i>	2	
<i>Rickettsia typhi</i>	3	
<i>Rickettsia prowazekii</i>	3	
<i>Rickettsia rickettsii</i>	3	
<i>Rickettsia sibirica</i>	3	
<i>Rickettsia</i> spp.	2	
<i>Salmonella enterica</i> (choleraesuis) subsp. <i>arizonae</i>	2	
<i>Salmonella</i> Enteritidis	2	
<i>Salmonella</i> Paratyphi A, B, C	2	B
<i>Salmonella</i> Typhi	3 (*)	B
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2	
<i>Salmonella</i> (other serovars)	2	
<i>Shigella boydii</i>	2	
<i>Shigella dysenteriae</i> (Type 1)	3 (*)	T
<i>Shigella dysenteriae</i> , other than Type 1	2	
<i>Shigella flexneri</i>	2	
<i>Shigella sonnei</i>	2	
<i>Staphylococcus aureus</i>	2	T
<i>Streptobacillus moniliformis</i>	2	
<i>Streptococcus agalactiae</i>	2	
<i>Streptococcus dysgalactiae</i> subsp. <i>equisimilis</i>	2	
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	T, B
<i>Streptococcus pyogenes</i>	2	T
<i>Streptococcus suis</i>	2	
<i>Streptococcus</i> spp.	2	
<i>Treponema carateum</i>	2	
<i>Treponema pallidum</i>	2	
<i>Treponema pertenue</i>	2	
<i>Treponema</i> spp.	2	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Trueperella pyogenes</i>	2	
<i>Ureaplasma parvum</i>	2	
<i>Ureaplasma urealyticum</i>	2	
<i>Vibrio cholerae</i> (including El Tor)	2	Т, В
<i>Vibrio parahaemolyticus</i> (<i>Benecka parahaemolytica</i>)	2	
<i>Vibrio</i> spp.	2	
<i>Yersinia enterocolitica</i> subsp. <i>enterocolitica</i>	2	
<i>Yersinia enterocolitica</i> subsp. <i>palearctica</i>	2	
<i>Yersinia pestis</i>	3	
<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	2	
<i>Yersinia</i> spp.	2	

(*) Биологични агенти, класифицирани в група 3, които са посочени в приложения списък с две звездички (**), могат да представляват ограничен риск от заразяване за работниците, тъй като те обикновено не са заразни по въздушен път. Оценяват се защитните мерки на изолация, които да се прилагат по отношение на такива агенти, като се отчитат естеството на конкретните дейности и количеството на съответния агент, за да се определи дали при определени обстоятелства някои от тези мерки могат да не се изискват.

III. Вируси (*)

Вирусите са изброени според техния ред (O), семейство (F) и род (G).

Биологичен агент	Класификация	Забележки
(Вид на вируса или посочен таксономичен ред)		
Bunyavirales (O)		
<i>Hantaviridae</i> (F)		
Orthohantavirus (G)		
Andes orthohantavirus (<i>Hantavirus</i> species causing Hantavirus Pulmonary Syndrome [HPS])	3	
Bayou orthohantavirus	3	
Black Creek Canal orthohantavirus	3	
Cano Delgadito orthohantavirus	3	
Choclo orthohantavirus	3	
Dobrava-Belgrade orthohantavirus (<i>Hantavirus</i> species causing Haemorrhagic Fever with Renal Syndrome [HFRS])	3	
El Moro Canyon orthohantavirus	3	
Hantaan orthohantavirus (<i>Hantavirus</i> species causing Haemorrhagic Fever with Renal Syndrome [HFRS])	3	
Laguna Negra orthohantavirus	3	

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Prospect Hill orthohantavirus	2	
Puumala orthohantavirus (Hantavirus species causing Nephropathia Epidemica [NE])	2	
Seoul orthohantavirus (Hantavirus species causing Haemorrhagic Fever with Renal Syndrome [HFRS])	3	
Sin Nombre orthohantavirus (Hantavirus species causing Hantavirus Pulmonary Syndrome [HPS])	3	
Other hantaviruses known to be pathogenic	2	
<i>Nairoviridae</i> (F)		
Orthonairovirus (G)		
Crimean-Congo haemorrhagic fever orthonairovirus	4	
Dugbe orthonairovirus	2	
Hazara orthonairovirus	2	
Nairobi sheep disease orthonairovirus	2	
Other nairoviruses known to be pathogenic	2	
<i>Peribunyaviridae</i> (F)		
Orthobunyavirus (G)		
Bunyamwera orthobunyavirus (Germiston virus)	2	
California encephalitis orthobunyavirus	2	
Oropouche orthobunyavirus	3	
Other orthobunyaviruses known to be pathogenic	2	
<i>Phenuiviridae</i> (F)		
Phlebovirus (G)		
Bhanja phlebovirus	2	
Punta Toro phlebovirus	2	
Rift Valley fever phlebovirus	3	
Sandfly fever Naples phlebovirus (Toscana Virus)	2	
SFTS phlebovirus (Severe Fever with Thrombocytopenia Syndrome-Virus)	3	
Other phleboviruses known to be pathogenic	2	
Herpesvirales (O)		
<i>Herpesviridae</i> (F)		
Cytomegalovirus (G)		
Human betaherpesvirus 5 (Cytomegalovirus)	2	

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Lymphocryptovirus (G)		
Human gammaherpesvirus 4 (Epstein-Barr virus)	2	
Rhadinoovirus (G)		
Human gammaherpesvirus 8	2	Д
Roseolovirus (G)		
Human betaherpesvirus 6A (Human B-lymphotropic virus)	2	
Human betaherpesvirus 6B	2	
Human betaherpesvirus 7	2	
Simplexvirus (G)		
Macacine alphaherpesvirus 1 (Herpesvirus simiae, Herpes B virus)	3	
Human alphaherpesvirus 1 (Human herpesvirus 1, Herpes simplex virus type 1)	2	
Human alphaherpesvirus 2 (Human herpesvirus 2, Herpes simplex virus type 2)	2	
Varicellovirus (G)		
Human alphaherpesvirus 3 (Herpesvirus varicella-zoster)	2	В
Mononegavirales (O)		
<i>Filoviridae</i> (F)		
Ebolavirus (G)	4	
Marburgvirus (G)		
Marburg marburgvirus	4	
<i>Paramyxoviridae</i> (F)		
Avulavirus (G)		
Newcastle disease virus	2	
Henipavirus (G)		
Hendra henipavirus	4	
Nipah henipavirus	4	
Morbillivirus (G)		
Measles morbillivirus	2	В
Respirovirus (G)		
Human respirovirus 1 (Parainfluenza virus 1)	2	
Human respirovirus 3 (Parainfluenza virus 3)	2	
Rubulavirus (G)		

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Mumps rubulavirus	2	B
Human rubulavirus 2 (Parainfluenza virus 2)	2	
Human rubulavirus 4 (Parainfluenza virus 4)	2	
<i>Pneumoviridae</i> (F)		
Metapneumovirus (G)		
Orthopneumovirus (G)		
Human orthopneumovirus (Respiratory syncytial virus)	2	
<i>Rhabdoviridae</i> (F)		
Lyssavirus (G)		
Australian bat lyssavirus	3 (**)	B
Duvenhage lyssavirus	3 (**)	B
European bat lyssavirus 1	3 (**)	B
European bat lyssavirus 2	3 (**)	B
Lagos bat lyssavirus	3 (**)	
Mokola lyssavirus	3	
Rabies lyssavirus	3 (**)	B
Vesiculovirus (G)		
Vesicular stomatitis virus, Alagoas vesiculovirus	2	
Vesicular stomatitis virus, Indiana vesiculovirus	2	
Vesicular stomatitis virus, New Jersey vesiculovirus	2	
Piry vesiculovirus (Piry virus)	2	
Nidovirales (O)		
<i>Coronaviridae</i> (F)		
Betacoronavirus (G)		
Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus (SARS-virus)	3	
Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) ^(m)	3	
Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-virus)	3	
Other Coronaviridae known to be pathogenic	2	
Picornavirales (O)		
<i>Picornaviridae</i> (F)		
Cardiovirus (G)		

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Saffold virus	2	
Cosavirus (G)		
Cosavirus A	2	
Enterovirus (G)		
Enterovirus A	2	
Enterovirus B	2	
Enterovirus C	2	
Enterovirus D, Human Enterovirus type 70 (Acute haemorrhagic conjunctivitis virus)	2	
Rhinoviruses	2	
Poliovirus, type 1 and 3	2	B
Poliovirus, type 2 (¹)	3	B
Hepatovirus (G)		
Hepatovirus A (Hepatitis A virus, Human Enterovirus type 72)	2	B
Kobuvirus (G)		
Aichivirus A (Aichi virus 1)	2	
Parechovirus (G)		
Parechoviruses A	2	
Parechoviruses B (Ljungan virus)	2	
Other Picornaviridae known to be pathogenic	2	
Unassigned (O)		
<i>Adenoviridae</i> (F)	2	
<i>Astroviridae</i> (F)	2	
<i>Arenaviridae</i> (F)		
Mammarenavirus (G)		
Brazilian mammarenavirus	4	
Chapare mammarenavirus	4	
Flexal mammarenavirus	3	
Guanarito mammarenavirus	4	
Junín mammarenavirus	4	
Lassa mammarenavirus	4	
Lujo mammarenavirus	4	

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Lymphocytic choriomeningitis mammarenavirus, neurotropic strains	2	
Lymphocytic choriomeningitis mammarenavirus (other strains)	2	
Machupo mammarenavirus	4	
Mobala mammarenavirus	2	
Mopeia mammarenavirus	2	
Tacaribe mammarenavirus	2	
Whitewater Arroyo mammarenavirus	3	
<i>Caliciviridae</i> (F)		
Norovirus (G)		
Norovirus (Norwalk virus)	2	
Other Caliciviridae known to be pathogenic	2	
<i>Hepadnaviridae</i> (F)		
Orthohepadnavirus (G)		
Hepatitis B virus	3 (**)	В, Д
<i>Hepeviridae</i> (F)		
Orthohepevirus (G)		
Orthohepevirus A (Hepatitis E virus)	2	
<i>Flaviviridae</i> (F)		
Flavivirus (G)		
Dengue virus	3	
Japanese encephalitis virus	3	В
Kyasanur Forest disease virus	3	В
Louping ill virus	3 (**)	
Murray Valley encephalitis virus (Australia encephalitis virus)	3	
Omsk haemorrhagic fever virus	3	
Powassan virus	3	
Rocio virus	3	
St. Louis encephalitis virus	3	
Tick-borne encephalitis virus		
Absettarov virus	3	
Hanzalova virus	3	

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Hypr virus	3	
Kumlinge virus	3	
Negishi virus	3	
Russian spring-summer encephalitis (^a)	3	В
Tick-borne encephalitis virus Central European subtype	3 (**)	В
Tick-borne encephalitis virus Far Eastern Subtype	3	
Tick-borne encephalitis virus Siberian subtype	3	В
Wesselsbron virus	3 (**)	
West Nile fever virus	3	
Yellow fever virus	3	В
Zika virus	2	
Other flaviviruses known to be pathogenic	2	
Hepacivirus (G)		
Hepacivirus C (Hepatitis C virus)	3 (**)	Д
<i>Orthomyxoviridae</i> (F)		
Gammainfluenzavirus (G)		
Influenza C virus	2	В (°)
Influenzavirus A (G)		
Highly Pathogenic Avian Influenza Viruses HPAIV (H5), e.g. H5N1	3	
Highly Pathogenic Avian Influenza Viruses HPAIV (H7), e.g. H7N7, H7N9	3	
Influenza A virus	2	В (°)
Influenza A virus A/New York/1/18 (H1N1) (Spanish flu 1918)	3	
Influenza A virus A/Singapore/1/57 (H2N2)	3	
Low Pathogenic Avian Influenza Virus (LPAI) H7N9	3	
Influenzavirus B (G)		
Influenza B virus	2	В (°)
Thogoto virus (G)		
Dhori virus (Tick-borne <i>orthomyxoviridae</i> : Dhori)	2	
Thogoto virus (Tick-borne <i>orthomyxoviridae</i> : Thogoto)	2	
<i>Papillomaviridae</i> (F)	2	Д (^d)
<i>Parvoviridae</i> (F)		

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Erythroparvovirus (G)		
Primate erythroparvovirus 1 (Human parvovirus, B 19 virus)	2	
<i>Polyomaviridae</i> (F)		
Betapolyomavirus (G)		
Human polyomavirus 1 (BK virus)	2	Д ^(d)
Human polyomavirus 2 (JC virus)	2	Д ^(d)
<i>Poxviridae</i> (F)		
Molluscipoxvirus (G)		
Molluscum contagiosum virus	2	
Orthopoxvirus (G)		
Cowpox virus	2	
Monkeypox virus	3	В
Vaccinia virus (incl. Buffalopox virus ^(e) , Elephantpox virus ^(f) , Rabbitpox virus ^(g))	2	
Variola (major and minor) virus	4	В
Parapoxvirus (G)		
Orf virus	2	
Pseudocowpox virus (Milkers' node virus, parapoxvirus bovis)	2	
Yatapoxvirus (G)		
Tanapox virus	2	
Yaba monkey tumor virus	2	
<i>Reoviridae</i> (F)		
Seadornavirus (G)		
Banna virus	2	
Coltivirus (G)	2	
Rotaviruses (G)	2	
Orbivirus (G)	2	
<i>Retroviridae</i> (F)		
Deltaretrovirus (G)		
Primate T-lymphotropic virus 1 (Human T-cell lymphotropic virus, type 1)	3 ^(**)	Д
Primate T-lymphotropic virus 2 (Human T-cell lymphotropic virus, type 2)	3 ^(**)	Д
Lentivirus (G)		

Биологичен агент (Вид на вируса или посочен таксономичен ред)	Класификация	Забележки
Human immunodeficiency virus 1	3 (**)	Д
Human immunodeficiency virus 2	3 (**)	Д
Simian Immunodeficiency Virus (SIV) ^(h)	2	
<i>Togaviridae (F)</i>		
Alphavirus (G)		
Cabassouvirus	3	
Eastern equine encephalomyelitis virus	3	В
Bebaru virus	2	
Chikungunya virus	3 (**)	
Everglades virus	3 (**)	
Mayaro virus	3	
Mucambo virus	3 (**)	
Ndumu virus	3 (**)	
O'nyong-nyong virus	2	
Ross River virus	2	
Semliki Forest virus	2	
Sindbis virus	2	
Tonate virus	3 (**)	
Venezuelan equine encephalomyelitis virus	3	В
Western equine encephalomyelitis virus	3	В
Other alphaviruses known to be pathogenic	2	
Rubivirus (G)		
Rubella virus	2	В
<i>Unassigned (F)</i>		
Deltavirus (G)		
Hepatitis delta virus ^(b)	2	В, Д
Bunyavirales (O)		

Забележки:

(*) Всички вируси, които са били вече изолирани у човека и които не са били оценени и класифицирани в настоящото приложение, следва да бъдат класифицирани най-малко в група 2, освен ако няма доказателство, че те не могат да причинят заболяване у човека.

(1) Класификация според глобалния план за действие на Световната здравна организация за намаляване до минимум на свързания с болничните заведения риск след

ликвидиране по съответния тип на дивите щамове на полиомиелитни вируси и поетапно преустановяване на употребата на орална полиомиелитна ваксина.

(**) Биологични агенти, класифицирани в група 3, които могат да представляват ограничен риск от заразяване за работниците, тъй като те обикновено не са заразени по въздушен път.

(a) Кърлежов вирусен енцефалит.

(b) Вирусът на хепатит делта е патогенен при работниците само в присъствието на едновременно или вторична инфекция, причинена от вируса на хепатит В. Ето защо ваксинацията срещу вируса на хепатит В ще защити работниците, които не са засегнати от вируса на хепатит В срещу вируса на хепатит делта.

(c) Само за видовете А и В.

(d) Препоръчва за работа, включваща пряк контакт с тези агенти.

(e) Идентифицирани са два вируса: единият е от типа на бизонската вариола, а другият е вариант на вируса Vaccinia.

(f) Вариант на вируса на кравешката вариола.

(g) Вариант на Vaccinia.

(h) В момента няма признаци на заболяване при хората, причинено от други ретровируси от маймунски произход. Като предпазна мярка за работа с тях се препоръчва ниво на изолация 3.

(m) В съответствие с член 23, ал. 4 несвързана с размножаване диагностична лабораторна дейност, включваща SARS-CoV-2, трябва да се извършва в съоръжение, в което се използват процедури, еквивалентни най-малко на второ ниво на изолация. Свързана с размножаване дейност, включваща SARS-CoV-2, трябва да се извършва в лаборатория от трето ниво на изолация с въздушно налягане, отрицателно спрямо атмосферното.

IV. Болестотворни агенти приони

Биологичен агент	Класификация	Забележки
Agent of Creutzfeldt-Jakob disease	3 (*)	Д (a)
Variant Agent of Creutzfeldt-Jakob disease	3 (*)	Д (a)
Agent of Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) and other related animal TSEs	3 (*)	Д (a)
Agent of Gerstmann-Strussler-Scheinker syndrome	3 (*)	Д (a)
Agent of Kuru	3 (*)	Д (a)
Agent of Scrapie	2	

Забележки:

(*) Биологични агенти, класифицирани в група 3, могат да представляват ограничен риск от заразяване за работниците, тъй като те обикновено не са заразени по въздушен път.

Оценяват се защитните мерки на изолация, които да се прилагат по отношение на такива агенти, като се отчитат естеството на конкретните дейности и количеството на съответния агент, за да се определи дали при определени обстоятелства някои от тези мерки могат да не се изискват.

(a) Препоръчва се за работа, включваща директен контакт с тези агенти.

V. Паразити

По отношение на биологичните агенти, включени в списъка по-долу, вписването за целия род с добавянето на забележката "spp." препраща към другите

видове, принадлежащи към този род, които не са изрично включени в списъка, но които са известни с патогенното си действие върху човека.

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Acanthamoeba castellani</i>	2	
<i>Ancylostoma duodenale</i>	2	
<i>Angiostrongylus cantonensis</i>	2	
<i>Angiostrongylus costaricensis</i>	2	
<i>Anisakis simplex</i>	2	A
<i>Ascaris lumbricoides</i>	2	A
<i>Ascaris suum</i>	2	A
<i>Babesia divergens</i>	2	
<i>Babesia microti</i>	2	
<i>Balamuthia mandrillaris</i>	3	
<i>Balantidium coli</i>	2	
<i>Brugia malayi</i>	2	
<i>Brugia pahangi</i>	2	
<i>Brugia timori</i>	2	
<i>Capillaria philippinensis</i>	2	
<i>Capillaria</i> spp.	2	
<i>Clonorchis sinensis</i> (<i>Opisthorchis sinensis</i>)	2	
<i>Clonorchis viverrini</i> (<i>Opisthorchis viverrini</i>)	2	
<i>Cryptosporidium hominis</i>	2	
<i>Cryptosporidium parvum</i>	2	
<i>Cyclospora cayetanensis</i>	2	
<i>Dicrocoelium dentriticum</i>	2	
<i>Dipetalonema streptocerca</i>	2	
<i>Diphyllobothrium latum</i>	2	
<i>Dracunculus medinensis</i>	2	
<i>Echinococcus granulosus</i>	3 (*)	
<i>Echinococcus multilocularis</i>	3 (*)	
<i>Echinococcus oligarthrus</i>	3 (*)	
<i>Echinococcus vogeli</i>	3 (*)	
<i>Entamoeba histolytica</i>	2	
<i>Enterobius vermicularis</i>	2	
<i>Enterocytozoon bieneusi</i>	2	
<i>Fasciola gigantica</i>	2	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Fasciola hepatica</i>	2	
<i>Fasciolopsis buski</i>	2	
<i>Giardia lamblia</i> (<i>Giardia duodenalis</i> , <i>Giardia intestinalis</i>)	2	
<i>Heterophyes</i> spp.	2	
<i>Hymenolepis diminuta</i>	2	
<i>Hymenolepis nana</i>	2	
<i>Leishmania aethiopica</i>	2	
<i>Leishmania braziliensis</i>	3 (*)	
<i>Leishmania donovani</i>	3 (*)	
<i>Leishmania guyanensis</i> (<i>Viannia guyanensis</i>)	3 (*)	
<i>Leishmania infantum</i> (<i>Leishmania chagasi</i>)	3 (*)	
<i>Leishmania major</i>	2	
<i>Leishmania mexicana</i>	2	
<i>Leishmania panamensis</i> (<i>Viannia panamensis</i>)	3 (*)	
<i>Leishmania peruviana</i>	2	
<i>Leishmania tropica</i>	2	
<i>Leishmania</i> spp.	2	
<i>Loa loa</i>	2	
<i>Mansonella ozzardi</i>	2	
<i>Mansonella perstans</i>	2	
<i>Mansonella streptocerca</i>	2	
<i>Metagonimus</i> spp.	2	
<i>Naegleria fowleri</i>	3	
<i>Necator americanus</i>	2	
<i>Onchocerca volvulus</i>	2	
<i>Opisthorchis felinus</i>	2	
<i>Opisthorchis</i> spp.	2	
<i>Paragonimus westermani</i>	2	
<i>Paragonimus</i> spp.	2	
<i>Plasmodium falciparum</i>	3 (*)	
<i>Plasmodium knowlesi</i>	3 (*)	
<i>Plasmodium</i> spp. (human and simian)	2	
<i>Sarcocystis suihominis</i>	2	
<i>Schistosoma haematobium</i>	2	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Schistosoma intercalatum</i>	2	
<i>Schistosoma japonicum</i>	2	
<i>Schistosoma mansoni</i>	2	
<i>Schistosoma mekongi</i>	2	
<i>Strongyloides stercoralis</i>	2	
<i>Strongyloides</i> spp.	2	
<i>Taenia saginata</i>	2	
<i>Taenia solium</i>	3 (*)	
<i>Toxocara canis</i>	2	
<i>Toxocara cati</i>	2	
<i>Toxoplasma gondii</i>	2	
<i>Trichinella nativa</i>	2	
<i>Trichinella nelsoni</i>	2	
<i>Trichinella pseudospiralis</i>	2	
<i>Trichinella spiralis</i>	2	
<i>Trichomonas vaginalis</i>	2	
<i>Trichostrongylus orientalis</i>	2	
<i>Trichostrongylus</i> spp.	2	
<i>Trichuris trichiura</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei brucei</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei gambiense</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei rhodesiense</i>	3 (*)	
<i>Trypanosoma cruzi</i>	3 (*)	
<i>Wuchereria bancrofti</i>	2	

Забележка:

(*) Биологични агенти, класифицирани в група 3, могат да представляват ограничен риск от заразяване за работниците, тъй като те обикновено не са заразни по въздушен път.

Оценяват се защитните мерки на изолация, които да се прилагат по отношение на такива агенти, като се отчитат естеството на конкретните дейности и количеството на съответния агент, за да се определи дали при определени обстоятелства някои от тези мерки могат да не се изискват.

VI. Гъби

По отношение на биологичните агенти, включени в списъка по-долу, вписването за целия род с добавянето на забележката "spp." препраща към другите видове, принадлежащи към този род, които не са изрично включени в списъка, но които са известни с патогенното си действие върху човека (бележка 3).

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Aspergillus flavus</i>	2	A
<i>Aspergillus fumigatus</i>	2	A
<i>Aspergillus</i> spp.	2	
<i>Blastomyces dermatitidis</i> (<i>Ajellomyces dermatitidis</i>)	3	
<i>Blastomyces gilchristii</i>	3	
<i>Candida albicans</i>	2	A
<i>Candida dubliniensis</i>	2	
<i>Candida glabrata</i>	2	
<i>Candida parapsilosis</i>	2	
<i>Candida tropicalis</i>	2	
<i>Cladophialophora bantiana</i> (<i>Xylohypha bantiana</i> , <i>Cladosporium bantianum</i> , <i>trichoides</i>)	3	
<i>Cladophialophora modesta</i>	3	
<i>Cladophialophora</i> spp.	2	
<i>Coccidioides immitis</i>	3	A
<i>Coccidioides posadasii</i>	3	A
<i>Cryptococcus gattii</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>bacillispora</i>)	2	A
<i>Cryptococcus neoformans</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>neoformans</i>)	2	A
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>parva</i>	2	
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>crescens</i>	2	
<i>Epidermophyton floccosum</i>	2	A
<i>Epidermophyton</i> spp.	2	
<i>Fonsecaea pedrosoi</i>	2	
<i>Histoplasma capsulatum</i>	3	
<i>Histoplasma capsulatum</i> var. <i>farciminosum</i>	3	
<i>Histoplasma duboisii</i>	3	
<i>Madurella grisea</i>	2	
<i>Madurella mycetomatis</i>	2	
<i>Microsporum</i> spp.	2	A
<i>Nannizzia</i> spp.	2	
<i>Neotestudina rosatii</i>	2	
<i>Paracoccidioides brasiliensis</i>	3	A
<i>Paracoccidioides lutzii</i>	3	
<i>Paraphyton</i> spp.	2	
<i>Rhinocladiella mackenziei</i>	3	

Биологичен агент	Класификация	Забележки
<i>Scedosporium apiospermum</i>	2	
<i>Scedosporium prolificans (inflatum)</i>	2	
<i>Sporothrix schenckii</i>	2	
<i>Talaromyces marneffe</i> (<i>Penicillium marneffe</i>)	2	A
<i>Trichophyton rubrum</i>	2	A
<i>Trichophyton tonsurans</i>	2	A
<i>Trichophyton</i> spp.	2	

Приложение № 2 към чл. 6, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.)

Индикативен списък от дейности, при които е възможен контакт с биологични агенти

1. Работа в предприятия за производство на храни.
2. Работа в селското стопанство.
3. Работа, при която има контакт с животни и/или продукти от животински произход.
4. Работа в здравни и лечебни заведения, вкл. изолатори и морги.
5. Работа в клинични лаборатории, ветеринарномедицински лаборатории, с изключение на микробиологичните лаборатории.
6. Работа, свързана с третиране на отпадъци.
7. Работа в пречиствателни станции за отпадни води.

Когато резултатът от оценката на риска, извършена в съответствие с чл. 4 и чл. 6, ал. 2, показва неволна експозиция на биологични агенти, е възможно да съществуват други трудови дейности, невключени в това приложение, които следва да се вземат предвид.

Приложение № 3 към чл. 16, ал. 4

Изисквания за медицинско наблюдение на работещите

1. Лекарите, които извършват медицинското наблюдение на работещите, експонирани на биологични агенти, трябва да са добре запознати с условията на труд и експозицията на всеки работещ.

2. Медицинското наблюдение на работещите се извършва в съответствие с принципите и практиката на трудовата медицина и включва най-малко:

- поддържане на медицинско досие на работещия;
- оценка на здравното състояние на работещия;
- провеждане, където е подходящо, на биологичен мониторинг, както и откриване на ранни и обратими ефекти.

3. При здравното наблюдение на работещите се прилагат най-новите постижения в областта на трудовата медицина.

Приложение № 4 към чл. 22

(Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.)

Указания за мерките и нивата на изолация

Предвидените в приложението мерки трябва да се прилагат в зависимост от естеството на дейностите, оценката на рисковете за работника и естеството на биологичния агент, за който се отнасят.

В таблицата "препоръчително" означава, че мерките следва да се прилагат по принцип, освен ако резултатите от оценката на риска по чл. 4, не сочат обратното.

А. Мерки за защита	Б. Н. на защита		
	2	3	4
Работно място			
1. Работното място трябва да бъде отделено от всяка друга дейност в същата сграда	не	препоръчително	да
2. Работното място се затваря херметически за извършване на аерозолна обработка	не	препоръчително	да
Помещение			
3. Манипулиране с инфектиран материал или с което и да е лабораторно животно в защитен блок, изолирана камера или друго подходящо средство за изолация	когато е необходимо	да, когато инфекцията е по въздушен път	да
Оборудване			
4. Входящият и изходящият въздух от работното място следва да се филтрират чрез системата (НЕРА ⁽¹⁾) или по подобен начин	не	да, на изходящия въздух	да, на входящия и на изходящия въздух
5. Работното място следва да бъде поддържано с въздушно налягане, отрицателно спрямо атмосферното	не	препоръчително	да
6. Водоустойчиви повърхности за улесняване на почистването	да, за работния плот и за пода	да, за работния плот, пода и други повърхности, определени от оценката на риска	да, за работния плот, стените, пода и тавана
7. Устойчивост на повърхностите срещу киселини, основи,	препоръчително	да	да

разтворители и дезинфекционни средства			
Система на работа			
8. Ограничен достъп до помещението само за определени работници	препоръчително	да	да, чрез изолирана камера ⁽²⁾
9. Ефикасна борба срещу преносителите, например гризачи и насекоми	препоръчително	да	да
10. Указване на методите за дезинфекция	да	да	да
11. Складиране на биологичните агенти на сигурно място	да	да	да, на място със защитен достъп
12. Персоналът следва да се къпе преди напускане на изолираната зона	не	препоръчително	препоръчително
Отпадъци			
13. Валидиран процес за инактивация за безопасно унищожаване на животински трупове	препоръчително	да, в самото помещение или извън него	да, в самото помещение
Други мерки			
14. Пълна екипировка от лични предпазни средства във всяка лаборатория	не	препоръчително	да
15. Наличие на прозорец или друга система за наблюдение, която позволява да се виждат намиращите се в помещението лица	препоръчително	препоръчително	да

Забележки:

⁽¹⁾ НЕРА: Високоэффективен въздушен филтър за прахови частици.

⁽²⁾ Изолирана камера: Входът трябва да бъде чрез изолирана камера, която представлява отделно помещение, което е изолирано от лабораторията. Чистата страна на изолираната камера трябва да е отделена от страната с ограничен достъп чрез помещение за преобличане или къпане и по възможност да има заключващи се врати.

Приложение № 5 към чл. 24, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 100 от 2020 г., в сила от 24.11.2020 г.)

Защитни мерки за изолация при промишлените процеси

В таблицата "препоръчително" означава, че мерките следва да се прилагат по принцип, освен ако резултатите от оценката на риска, по чл. 4 не сочат обратното.

Биологични агенти от група 1

За дейности, при които се използват биологични агенти от група 1, включително атенюирани живи ваксини, се прилагат принципите на производствената безопасност и хигиена.

Биологични агенти от групи 2, 3 и 4

Може да се окаже полезно комбинирането на изискванията за изолация от различните категории, изложени по-долу, в зависимост от оценката на рисковете, свързани с конкретен технологичен процес или част от процес.

А. Мерки за защита	Б. Н. на защита		
	2	3	4
Общи мерки			
1. Жизнеспособните микроорганизми трябва да бъдат отделени в система, която физически изолира операцията от външната среда	да	да	да
2. Газовете, които се отделят от затворената система, трябва да бъдат обработени така, че:	да сведат до минимум разпространението	да не се допуска разпространение	да не се допуска разпространение
3. Вземането на проби, внасянето на вещества в затворената система и преносът на жизнеспособни микроорганизми в друга затворена система трябва да се извършват така, че:	да сведат до минимум разпространението	да не се допуска разпространение	да не се допуска разпространение
4. Хранителните разтвори не трябва да се изнасят извън затворената система, освен ако жизнеспособните микроорганизми не са били предварително:	деактивирани с изпитани химични или физични методи	деактивирани с изпитани химични или физични методи	деактивирани с изпитани химични или физични методи
5. Херметическите затвори трябва да осигуряват:	свеждане до минимум на разпространението	недопускане на разпространението	недопускане на разпространението
6. Контролираната зона следва да е проектирана така, че да препятства изтичането или	не	препоръчително	да

А. Мерки за защита	Б. Н. на защита		
	2	3	4
разсипването на цялото съдържание на затворената система			
7. Контролираната зона се затваря херметически за извършване на аерозолна обработка	не	препоръчително	да
Помещение			
8. На персонала трябва да бъдат осигурени съоръжения за обеззаразяване и измиване	да	да	да
Оборудване			
9. Входящият и изходящият въздух в контролираната зона трябва да се филтрират с филтър HEPA ⁽¹⁾	не	препоръчително	да
10. В контролираната зона трябва да се поддържа налягане, по-ниско от атмосферното	не	препоръчително	да
11. Контролираната зона трябва да има подходяща вентилация, за да се сведе до минимум заразяването на въздуха	препоръчително	препоръчително	да
Система на работа			
12. Затворените системи ⁽²⁾ трябва да се намират в контролираната зона	препоръчително	препоръчително	да, и изградена с тази цел
13. Поставяне на предупредителни знаци за биологичните рискове	препоръчително	да	да
14. Достъпът е разрешен само за определения за целта персонал	препоръчително	да	да, през изолирана камера ⁽³⁾
15. Персоналът трябва да вземе душ, преди да напусне контролираната зона	не	препоръчително	да

А. Мерки за защита	Б. Н. на защита		
	2	3	4
16. Персоналът трябва да използва специално работно облекло	да, работно облекло	да	да, включително и бельото
Отпадъци			
17. Отпадъчните води от мивките и душовете трябва да се събират и деактивират преди отвеждането им	не	препоръчително	да
18. Обработване на отпадъчните води преди окончателното им отвеждане	деактивирани с изпитани химични или физични методи	деактивирани с изпитани химични или физични методи	деактивирани с изпитани химични или физични методи

Забележки:

(¹) НЕРА: Високоэффективен въздушен филтър за прахови частици.

(²) Затворена система: Система, която физически отделя процеса от околната среда (например инкубаторни вани, резервоари и др.).

(³) Изолирана камера: Входът трябва да бъде чрез изолирана камера, която представлява отделно помещение, изолирано от лабораторията. Чистата страна на изолираната камера трябва да е отделена от страната с ограничен достъп чрез помещение за преобличане или къпане и по възможност да има заключващи се врати.

Забележка. При работа с биологични агенти от втора, трета и четвърта група, когато е подходящо, може да се избират или комбинират изискванията за защита от различните категории на основата на оценката на риска на всеки специфичен процес или част от процес.